

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. lde küldendők
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. lde küldendők
az előfizetési díjak és hirde-
tések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Karácsony előtt.

(K.) A keresztyénség a szeretet ünnepére készül a napokban és néhány órára félretéve a munkát, templomba siet, hogy egy fonséges titkot, a Megváltó születését ünnepelje hívő szívének egész melegével.

Eme nagy ünnepen magába száll a lélek, millió szív fohásza száll az ég felé és leborulva a jászolbölcső előtt, imádja az Isten mindenhatóságának munkás erejét...

E napon elül a harag, a szenvedélyek lobogó lángja megcsendesedik, az emberek szívében összegyülemelő keserőség eltűnik és a gyermek Jézus születésének gondolatánál bearanyozza szívünket a szeretet.

Az áhitat óráiban belátjuk, hogy mennyi üdvös és hasznos eszmét érlelhetnénk meg, ha egyetértő akarattal, egyező szeretettel tudnánk haladni az élet utain... Mennyit használhatnánk a közügyeknek, mennyi siker koronázná a nép boldogulását célzó törekvéseinket, ha politikai és magánérdekek nem vonnának köztünk válaszfalakat. Mennyi alkotás dicsérné munkaerőnket, ha le tudnánk győzni az önzés kísértéseit és az altruizmus szavát követnénk, mely azt tanítja, hogy az Én sohase legyen előtérbe tolva a közügyek munkálásában... Mennyi visszavonás pusztulna el, ha a közügyek szolgálatában lerombolnánk a politikai ellentéteket és a saját háztartásunk ügyeit ezektől menten végeznénk. Haladásunk minden tekintetben szembe-
szökőbb volna, ha kevesebb rosszat és több jót tételeznénk fel egymásról és ne versengnénk sokszor az elsőségért, hanem azt tartanánk dicsőségünknek, ha minél több hasznos dolog kerülne ki kezeink alól.

Nagy dolgok várnak megvalósításra ez idő szerint is városunk háztartásában. Vétkezik városa ellen az, aki ellentétbe helyezi magát olyan hasznos dolgoknak városunk háztartásába való beállításáról, melyeket a közönség, a város haladása, a közegészségi érdekek okvetlenül megkívánnak. A haladást megállítani nem szabad, mert a tapasztalás azt igazolja, hogy a haladás zászlajára irt eszmék kiméletlenül elsöprik azokat, kik utját feltartani akarják.

Városunk közönsége nem mondhatja — ha az igazság kriteriumait szemelött tartja — azt, hogy a városi tanács nem törekszik városunk modern szellemben, okos körültekintéssel, vagyoni viszonyaink mérlegelésével igazgatni. Számbaveszi a haladás követeléseit és meghallja a kor intő szavát. De ugyanakkor, midőn kötelességgel keres, kutató, vizsgál és alkot, nem feledkezik meg arról sem, hogy csak oly dolgokat valósítson meg, melyekből visszafordul a város pénze és amelyekből a polgárság közvetett uton visszanyeri a befektetés hasznát. A tanács eme nemes irányu és városunk polgárságának közjavát célzó törekvése azonban csak akkor vezethet teljes sikerre, ha polgáraink szintén belátják az új eszmék beállításának szükségességét, ha nem engedik magukat befolyásoltatni olyan elemek által, kik a haladásnak ellenségei, ha a városi tanácsnak városfejlesztő politikáját támogatják és amit már fentebb említettünk: a városi alkotások előkészítő, tárgyaló munkáiból teljesen kizárják a politikai ellentéteket.

A városi közgyűlésen helye van a politikai kérdések megvitatásának és az alkotmány legnagyobb erősségét gyöngitenénk, ha a közgyűlési teremben nem szereznénk érvényt nemzeti jogainknak. Ha azonban tisztán városi érdekek forognak szőnyegen, ha jövedelmeink okos fokozásáról esik szó, mikor emberbaráti, kulturális, közegészségügyi, nemzetgazdasági és szociális kérdéseket kell megoldanunk, akkor némuljon el a pártszendélyek hangja és csak egy eülünk legyen: a város szellemi és anyagi boldogulásának útja.

Egy haladni akaró várost csakis polgárainak egyező akarata tehet nagygyá, hatalmassá. Csakis ez az egyező akarat emelheti közgazdasági érdekeit, ez fejlesztheti kulturáját, emberbaráti intézményeit, ez javíthatja meg közegészségügyét, egyszóval ez viheti előre. És ebben a törekvésben nem elég a vezető elemek eszméje, körültekintő gondossága, munkája, ambíciója, hanem szükséges a legkisebb polgárnak is jóakaratu tevékenysége. Egymást felvilágosítva, megértve, egymás véleményét tisztelve lehet csak üdvös városi politikát folytatni.

A keresztyénség fonséges ünnepén elmélkedjünk egy keveset az elmondottakról és ha be fogjuk látni azok igazságát és ezen igazság vezető fényét használjuk szövétnekül városunk ügyeinek intézésében, ennek világánál nem fogunk utvesztőbe tévedni. Az egymás véleményének megbecsülése, az egyező akarat azok elfogadásában, ami jobb és célravezetőbb, azt fogják eredményezni, hogy haladni fogunk minden vonalon és anélkül, hogy elviselhetetlen terheket rónánk magunkra, az üdvös alkotások egész sorozatára tehetjük rá a zárókövet...

Lapunk olvasóinak boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk. Isten áldó, vigasztaló és megszentelő kegyelme kísérje azokat, kik a közügyek vezetésében és intézésében ápolni kívánják a szeretetteljes és egy célra törő akaratot...

Tüdővész gyermekek védelme.

Irta: **Koncz Ákos.**

Maroknyi nemzet a magyar. Kevesen vagyunk. Vigyáznunk kell tehát minden egyes életre, aggódó gonddal, féltő szeretettel... Nemzetünk nagy és szent érdeke sürgetően int e téren az embermentő munkára és aki e nemes eszme érdekében dolgozik, az nagy szolgálatot tesz az emberiségnek, főleg pedig azon boldogtalanoknak, akiknek egészségét az emberpusztító kór: a tüdővész támadja meg.

Az Isten kezén, az orvosi tudományon kívül csakis az emberi részvét és könyörülő szeretet mentheti meg az életnek a tüdővészből szenvedők ezreit. Az irgalmas szívek utolsó útjokról visszavezethetik gyöngéd kezeikkel azokat, kiket már eljegyzett a halál...

A tüdővész, mely a legtöbb esetben virágjában támadja meg az embert, leginkább az alföldön pusztít, éppen a magyarság szívében, ott, ahol szinmagyar az érzés, munkás a kéz, tiszta a házi tűzhely, szeplőtlen az egyéni becsület. A temetők keresztjei és fejfái napról-napra szaporodnak a délibábos rónákon, melyeken az aranykalászkok rengenek s ahol a nemzetfentartó elem lakik.

A tüdővész percről-percre szedi áldozatait. Munkáskezek hanyatlanak korai sírjukba. Ezer és ezer ártatlan gyermek halvány arcán látjuk azt az időnkint félelmetesen előtűnő piros foltot, mely boldogtalan örökség útján marad reájuk... Anyák, a családi szentély őrangyalai omlanak össze a pusztító kór sulya alatt és utolsó pillanatukban nem az elmulás fáj nekik, hanem az a tudat, hogy árván maradó gyermekeik az anyai szent szeretet híján fognak könnyes szemekkel, talán mindenkitől elhagyatva bolyongani a világban...

Ne csodáljuk tehát, ha pusztul a magyar nép, a nemzet erőssége és egymásután vesztjük el azt a becses emberanyagot, melyet ha nem is egészen, de nagyrészt megmenthetnénk a munkának, az életnek, a nemzetnek, a magyarságnak és a hazának...

Ott fenn, a fenyvesek illatos levegőjében, a lombos erdők pormentes tövében nem tud pusztítani a tüdővész. A halál angyala elmegy aratni az alföldre... Itt érzi jól magát, hol munkája átkozottul eredményes, mert itt a gyilkos por megszállja a szervezetet és idő előtt elpusztítja a tüdőt... És ez a baj azért rettenetes, mert átöröklődik nemzedékről-nemzedékre, minek következtében ezrek és ezrek születnek lassu haldoklásra... Csirájában kell tehát előlünk a kórt és lankadatlan buzgalommal kell felhasználnunk az embermentés eszközeit...

Az *Országos Gyermekvédő Liga*, melynek már eddigi működéséről is hálásan emlékezik meg a belügyminiszter — a tüdővész gyermekek megmentését tűzte ki programjául... Ez a Liga kicsiny eszközökkel, de az emberi szívek egyesített könyörületével akarja megmenteni a tüdővész gyermekeket... Nem kér a megterhelt társadalomtól áldozatot, csak évenként néhány fillért, hogy állandóan folytathassa gyermekmentő munkáját...

Ki ne szeretné a gyermekeket? Tiszták még ők, mint az égből alászálló harmat, jók, mint az angyalok. Szemeikből őszinteség sugárzik ki. Kicsiny világot zárnak még szívökbe, de ez a kis világ napfényes... Egy tündérmese, mely az anyai szív szeretetének mélységes tengeréből színes gyöngy gyanánt hull a gyermek lelkére, édes álmok világába viszi fel kis lelkét. Az anya ilyen-

kor a szeretet verőfényében él. Szerelme, ifjúsága, édesanyai érzése megtöltik lelkét és boldogsága nem ismer határt... Oh mert a csillagok lefutnak, a virág elhervad, a természet váltakozik, csak egy az örök a földön, egy a mi nem fogy, hanem növekedik, erejéből nem vesz, melegsége nem szűnik és ez: az anyai szeretet gyermeke iránt...

Rakjuk te az édes anya előtt, ki rongyokban él és kegyelemből adott foszlányokba takarja gyermekét — a világ kincseit cserébe gyermekéért, ő szenvedésektől árnyalt homlokkal nemet mond és magához öleli gyermekét... E csók az ő kincse, ezt nem cseréli el sem hideg gyöngyökért, sem a jólét selyem párnájáért... Keressed fel őt nyomorának küszöbén s mond meg neki behiélő, elmét tévesztő szóval, hogy gond nélkül élhet, ha átadja gyermekét, ő ismét nemet mond és karjaiba zárja gyermekét... Kínálj neki mosolygó napokat, biztasd, hogy kiemeled a föld porából és odahelyezed, ahol uralkodhatik a szívek felett, ő harmadszor is nemet mond...

Ki csodálkoznék ezen a mélységes szereteten? Vigasztalásul adja ezt a nagy kincset az ég az anyáknak, kik legboldogabb perceikben is szenvednek...

A szülő reménységgel néz gyermekére... Az ártatlan szemekből egy egész világot olvas ki... Képzeteinek rózsaszínű fátyolán nagynak látja már is gyermekét... Aztán jön a férj és kialakul a családi boldogság magasztos képe... Egymás keblére borulnak, a boldogság könnyei a gyermek fejére hullanak épp úgy, mint mikor a harmat gyöngye üde rózsabimbóra száll alá...

Ez a boldogság azonban nincs meg ott, ahol hervadó virág a gyermek... Az aggodalom ver fészket az ily családi templomban, főleg ha a gyermek magával hozta a tüdővész csiráit. A szülői szív hármassal nagy hatalma: a szeretet, könny és az imádság védik ugyan a beteget, de végre is győz a kór és a szülők boldogságának romját nemsokára egy sirhant jelzi...

De hányan vannak olyan beteg gyermekek, kiknek lázas álmai felett nem virraszt a szülői szeretet... Hányan vannak e kis boldogtalanok, akiknek szülőit már elvitte a gyilkos kór, árván maradtak és idegenek komor szava környezi őket... Lassan, de biztosan lépegetnek a sir felé... Hervadó bimbói ők a letört törzsnek, beteg hajtásai a korán elszáradt életfának...

Szeretet és gyámolítás nélkül tengődnek és mivel nincs, aki gyöngéd kezekkel védené törékeny testüket, csakhamar elhalnak, szaporitva ama kis sirdombokat, melyek az emberiség reményeit takarják...

Ezeket a mindenkitől elhagyatott, a szülői szeretet verőfényétől megfosztott, kietlen világban élő beteg gyermekeket akar segíteni az *Országos Gyermekvédő Liga*. Megakarja őket állítani gyöngéd kezeivel a halál útján és vissza akarja tűzni arcukra az élet rózsáját... Mentő, embermentő, nemzetmentő munkát végez az emberek filléteiből előteremthető eszközökkel és vissza akarja adni azoknak az életet, akik öröklött bajukkal hervadásra születtek...

Siessen azért minden érző szív az *Országos Gyermekvédő Liga* kibontott zászlója alá. Nem tagsági kötelező befizetésekre van ez alapítva és csak néhány fillért kér gyermekmentési akciójához. Az összegyűjtött fillérekkel mihamarabb felépül a tüdővész beteg gyermekek mentésére és ha mindannyian csak egy porszemmel járunk a szegény gyermekek megmentéséhez, megtörjük a gyilkos kór hatalmát, mely ma bimbó-

jában pusztítja az emberiség beteg tövisének hajtásait...

A gyermekeket védeni annyit tesz, mint a nemzetnek jövőjét, az emberiségnek reményét védeni... Adjunk segítő kezet a védelemhez és Isten áldó kezeivel megáldja szeretetben gazdag törekvésünket...

A vármegyei tisztujítások.

Az ország vármegyeiben sorra megindult a restauráció. Legutóbb több megyei székvárosban: Zomborban, Kassán, Nyiregyházán, Kaposvárott, Segesvárott és Ungvárt tartották meg a vármegyei tisztujítást, amelynek eredményeképp több helyen ugyszólván teljes egészében a régi tisztviselői kar felé fordult a közbizalom, amelyre ők súlyos megpróbáltatások óráiban, a vármegyék ellenállásának történelmi jelentőségű napjaiban mutatták magukat érdemesnek.

Abauj vármegye tisztujító közgyűlésén ismét a régi, ki-próbált tisztviselőket választották meg egyhangulag, az árvaszéki elnök kivételével, aki már korábban nyugalomba vonult. Alispán lett Puky Endre dr., főjegyző Ferdinandy Gyula, főügyész Eckert János, árvaszéki elnök Stuller József. Főszolgabírák lettek a cserhádi járásban Géczy Gyula, a füzériben Koós Béla, a gönciben Dobozy István, a kassaiban Jászay István, a szikszóiban Putnok Sándor, a tornaiban Gedeon Aladár. Első aljegyzők: Pallagi Gyula, Papszász József; másod-aljegyzők: Horváth Elemér, Szopkó Géza és Ajkay Miklós; harmadik aljegyzők: Kazinczy Imre és Diósy János; árvaszéki ülnökök: Bernáth József, Hajcsy József, Ducsay Dénes, Szilvássy József és Jelenffy Béla.

Szabolcs vármegye szintén a régi tisztviselői karát tisztelte meg bizalmával, egyhangulag megválasztván a következőket: Alispánna Mikecz Dezsőt, főjegyzővé Sipos Bélát, főügyésszé Fejér Imrét, árvaszéki elnökké Péchy Gyulát. Főszolgabírák a dadai alsójárásban Dobos Imrét, a felsőben Olchváry Pált, a kismádaiba Angyalossy Pált, a nagyállóiba Zoltán Istvánt, a nyirbátoriba Leövey Elek dr.-t, a nyirbogdányiba Okolicsányi Dezsőt és a tiszai járásba Mezőssy Lászlót.

Somogy vármegye tisztujító közgyűlése az elhunyt alispán helyét Kacsokovics Lajos csurgói főszolgabíróval töltötte be. Az így megüresedett csurgói főszolgabírói állásra Bóné Kálmán odavaló szolgabíróvá választották meg. A többi tisztviselő a régi maradt. Főjegyző Matter Sándor, főügyész Andorka Elek, árvaszéki elnök Bosnyák László. Főszolgabírák lettek: a barcsi járásban Sárközy György, az igaliban Trombitás Mihály, a kaposváriban Plachner Sándor, a lengyeltótiban Svastits Nándor, a marczaliban Lehner Vilmos, a nagyatáiban Tallián Andor, a szigetváriban Hegyesy János és a tabiban Bernáth Kálmán.

Szavazás alá csak egy szolgabírói állás került, amelyből Stecz László került ki győztesként. A tisztikar a főispánnál és alispánnál tisztelgett. Délben 250 teritékü közebéd volt.

Nagyküüllő vármegye is választotta uja tisztviselőit. A tisztviselők a régi maradtak a medgyesi főszolgabíró kivételével, akinek helyét Schuller Frigyessel töltötték be. Alispán lett tehát Somogyi István, főjegyző Schaser Gyula dr., tiszti ügyész Baumgarten Károly, árvaszéki elnök Maetz János dr. Kőhalmiban Tompa István dr., Nagysinken Imecs Jenő és Szentágotán Maurer Albert lett ismét a főszolgabíró. Szolgabírák lettek: Apáthy László dr., Wild Frigyes és Réthy Vilmos.

Ung vármegye tisztujító közgyűlésén ismét a régi tisztikart választották meg egyhangulag. Alispánna lett tehát Lőrinczy Jenő, főjegyzővé Bánóczy Béla, főügyésszé Lám Gyula, árvaszéki elnökké Horváth Dezső. Főszolgabírák lettek: a bereznai járásban Blaskovszky Miklós, a kaposiban Kusnyir Gyula, a peregényiben Kovászy Elemér, a szobráciban Tomcsányi István és az ungváriban Minay István.

Bács vármegye törvényhatósága Fernbach Károly főispán elnöklésével tartotta általános tisztujító közgyűlését. A pártok teljes számban vonultak fel. A választások egyhangulag történtek meg és a régi tisztviselőket választották meg. Alispán lett Vojnits István, főjegyző Mihajlovits Kornél, főügyész Mikovits dr., árvaszéki elnök Skultéty Ferenc lett. Főszolgabírák lettek: Apatinban Vujevics Lajos, Bácsalmáson ifj. Szutrély Lipót, Baján Vojnits Máté, Hódságon Szemző Károly, Óbecsén Balaton Gyula dr., Palánkán Hipp Dezső, Titelen Szemző János, Topolyán Császár Péter, Ujvidéken Nikolits Izidor, Zentán Buday Pál dr., Zomborban Tárczay Dezső és Zsabiyán Szécsényi Tamás. A bizottsági tagok tiszteletére banket volt.

Máramaros vármegyében a vármegyei párt fényes győzelmet aratott. Alispánna egyhangulag Szabó Sándor jelenlegi alispánt választották, kinek szép beszéd kíséretében adta át a főispán a vármegye pecsétjét. Az alispán hosszabb beszédben köszönte meg a bizalmat. Főjegyző lett Balya János, árvaszéki elnök Szaploneczay Zoltán, főügyész Mihályi János dr., alügyész Horányi Gyula dr., aljegyzők Badzey László dr., Mokcsay Zoltán, Székely István, Kricsfalussy Sándor dr., Verecsey Lajos és Kutka Géza, főszolgabírák: Szaploneczay Lajos, Papp Simon, Solcz Béla, Szabó József, Hatfaludy László, Pál Alfréd, Hatfaludy Sándor, Mihályi Gábor és Toma Jenő, árvaszéki ülnökök: Szabó Elemér, Gróczy Ödön, Pogány Zsigmond, Joódy Péter, tiszti alügyész Korányi Gyula dr., szolgabírák: Ferenczy János, Dévay József, Zombory Emil, Tamás Géza, Móricz Aladár, Melegh László, Riskó Béla, Jónás Aladár, Dán Lajos, Puza István, Nagy Jenő, Majoros István, Szaploneczay János és Tivadar István. Főügyészek: Grünwald Zsigmond dr., Korányi Gyula dr., Guthy János dr., Káhán Lajos dr., Mihalka György dr., Maris Illés dr., Valkovszky Elek, Gavallér Lajos, Heller Zsigmond dr., Junger Lázár dr., Hamvay Lajos ügyvéd. Főorvosokká: Demjanics Emil dr.-t, Szilágyi István dr.-t, Munkácsy Pál dr.-t stb. választották meg.

Torontál vármegye tisztujító közgyűlésén Jankó Ágoston alispán, Vinhidy Ernő főjegyző és Poroszkay Béla főügyész egyhangú megválasztásáról kaptunk hirt. A megválasztott többi tisztviselők névsora a következő: árvaszéki elnök Mihalovits Ödön dr., alügyészek: Kéler Ákos és Heller István, árvaszéki ülnökök: Hegedüs Kálmán, Bogella Márton, Kozenkay Béla, Steinbach Béla dr., Sós Ferenc dr., Tasnády Endre és Bánlaky András. Aljegyzők: Rigó István, Bielek Antal, Filkovich Boldizsár, Szilágyi Albert, Demkó István, Balázs István dr.

Heves megye törvényhatósága kedden tartotta tisztujító közgyűlését Szederkényi Nándor főispán elnöklésével. A bizottsági tagok nagyszámban jelentek meg. Alispánna újra egyhangulag megválasztották Majzik Viktort, aki nyomban letette az esküt a főispán kezébe és újra átvette a megye pecsétjét. Megválasztottak egyhangulag újra: főjegyzőnek: Isaák Gyula, aljegyzőknek: Hellebronth Pál, Vass János dr., Sikhegyi Károly, Puchlin Lajos, Hevesi Gusztáv és Puky Pál dr. Főügyész lett Mednyánszky Sándor, alügyész: Jankovich Adolf. Árvaszéki elnök: Borhy Ádám, ülnökök: Weichhard Márton, Piller Ede, Mikus Antal, Fábián Ignác, főszolgabírák: Hering Kálmán, Zaleski Imre, Korponay István, Drizsneyi Béla, Fülöp Zoltán, Biró József. Szolgabírák: Borhy Dániel dr., Doboczky Dezső, Mártonffy Lajos, Remenyik István dr., Koti Dezső, Kovách Kálmán, Lipcsey Tamás.

Temesvári tudósítónk jelenti dec. 18-áról: Ma kellett volna megtartani Temes megye tisztujító közgyűlését, amelyet azonban el kellett halasztani. A hónapok óta tartó harc után ugyanis Andrassy Gyula gróf úgy oldotta meg a temesmegyei válságot, hogy Ivanovich Sándor alispánt a cigányügy rendezésével bizta meg, Kabdebó Gergely főispánt pedig végleges fölmentéséig szabadságot. Ez intézkedés egy nappal a közgyűlés előtt történt és érthető izgalmat okozott az egész megyében. A vármegye közönségét azonban megnyugtatta Andrassy Gyula grófnak, Gyürki Viktor grófhhoz, a többségi párt elnökéhez intézett két távirata. E táviratokban Andrassy egy-

részt sajnálatát fejezi ki azon, hogy technikai akadályok miatt nem helyettesíthette a főispánt, másrészt biztosítja a vármegye közönségét, hogy az új tisztújító közgyűlés elnöklésével megbizandó szomszédos vármegye főispánját azzal az utasítással fogja ellátni, hogy teljes pártatlansággal és igazságosan járjon el. Azontul pedig közölte, hogy Ivanovich alispán távol fogja magát tartani a közügyektől. E táviratok nyomán a Ferenczy-párt gyűlése, melyen mintegy háromszáz bizottsági tag vett részt, Muth Gáspár dr. indítványára egyhangulag kimondta, hogy a tisztújító közgyűlést elhalasztja. A mai közgyűlésen Ferenczy Sándor főjegyző elnökölt, aki közölte, hogy úgy a főispán, mint az alispán, akadályozva vannak az elnöklésben és ezért a tisztújítás meg nem tartható. Jeszenszky Béla sajnálkozását fejezi ki az eseményeken és az elnapolást indítványozza, Sztójánovits György báró és Fülöp Béla dr. azt indítványozzák, hogy az új tisztújító közgyűlés összehívása bizassék a főispánra, illetve az alispánra. Zvasinyi Emil konstatálja, hogy jogsérelem történt. Indítványozza, a közgyűlés maradjon permanens és kérjenek elnököt a belügyminisztertől. Bottlik Dezső dr. felszólalása után Ferenczy Sándor elnök kimondta a tulnyomó többséggel elfogadott határozatot, mely szerint a tisztújító közgyűlést december harmincadikára olnapolják.

*

Nagybecskerekéről írják: A megyei tisztviselőség a következőképp alakult meg a tegnapi tisztújító megyei közgyűlésen: Alispán: Jankó Ágost, főjegyző: Vinczehidy Elemér dr., főügyész: Poroszkay Béla, árvaszéki elnök: Mihalovics Ödön dr., alügyészek: Kéler Ákos és Heller István, árvaszéki ülnökök: Hegedüs Kálmán, Bogella Márton, Kozenkay Béla, Steinbach Béla dr., Sós Ferenc dr., Tasnády Endre és Bánlaky András. Aljegyzők: Rigó István, Bielek Antal, Filkovic Boldizsár, Szilágyi Albert, Demkó István, Balázs Iván dr., Mihalovics István dr., Farkas Vince. Főszolgabírók: Radonics Gyula, Zsiros Imre, Ürményi Sándor dr., Urbasics Gáspár, Steinbach Antal, Lovics Imre, Horváth Zoltán, Hadffy Károly, Gyertyánffy Jenő dr., Hertelendy Ferenc, Gyertyánffy Dénes, Csávossy Ignác dr., Tallián Emil és Fóris József.

*

Marostorda vármegye közönsége nagy érdeklődéssel tekint a vármegyei tisztújító közgyűlés elé, amelyet december huszadikára hívtak össze. A függetlenségi párt szombaton jelölő értekezletet tartott, amelynek eredményét tegnap tették közzé. Marosvásárhelyi tudósítónk jelentése szerint a párt a vezető vármegyei tisztségekbe, a régiek mellőzésével, új embereket akar állítani. Elejti Nagy József alispánt, Erődsy Sándor főjegyzőt, akik föl vannak függesztve s nem óhajtja újra megválasztani Balla Ödön árvaszéki elnököt és Csontos Olivér főügyészt sem. Helyökbe alispánná Költő Ignácot, a jelenlegi helyettes-alispánt, főjegyzővé Balla Aladár harmadik aljegyzőt, árvaszéki elnökké Szentkirályi árvaszéki ülnököt s főügyészsé Sárkány Miklóst jelölte. A főszolgabírói állások betöltését nem tette pártkérdéssé. A többi állásra nézve a fokozatos előlépést óhajtja a függetlenségi párt. Tudósítónk jelentése valószínűnek mondja, hogy a december huszadiki közgyűlésen a függetlenségi párt nagyobb viharok nélkül győzelemre viszi jelöltjeit. Ezzel szemben egy másik híradás azt közli velünk, hogy a vármegyei autonom-párt késhegyig menő harcra készülődik. A párt tegnap közgyűlést tartott, amelyen a maga részéről pártállásukra való tekintet nélkül a régi tisztviselőket jelölte, kimondván, hogy kenyerüktől még a más párti tisztviselőket sem akarja megfosztani. Előrelátható, hogy a tisztújítás alkalmával a két párt között éles összeütközések lesznek. Az autonom-párt mai gyűléséből megleghangu táviratban üdvözölte Bánffy Dezső bárót abból az alkalomból, hogy a párt élére állt s a minap a párt küldöttségét Andrassy Gyula belügyminiszter elé vezette.

*

Szeben megyében szerdán mentek végbe a tisztújítások. Alispánná Reizenberger Gusztávot választották meg és a tisztviselői karban alig fordult elő lényegesebb változás, csak a nagydisznói kerületben Sib Viktor helyett dr. Suszter Viktort választották meg főszolgabíróvá. A románok a tisztviselői

karba nagyobb részesedést óhajtottak, azonban a szászok az eddigénél csak egy román tisztviselővel választottak többet.

*

Szilágy vármegye szerdán tartotta általános tisztújító közgyűlését Kaisler György főispán elnöklésével. Az árvaszéki ügyészi állásra dr. Gazda Endre személyében új embert választottak, egyébként pedig valamennyi régi tisztviselő megmaradt.

*

Ugocsa megye is szerdán tartotta tisztújító közgyűlését ifj. Ugron Gábor főispán elnöklete alatt. A közgyűlés, amely a legnagyobb rendben folyt le, kettő kivételével a régi tagokat választotta meg újra. Az ülés elején Beczky alispán szép szavakkal köszönte meg a megye bizalmát, majd azután üdvözölte a megjelent főispánt, ki arra ugyancsak hosszabb beszéddel válaszolt. Délben háromszáz terítékű bankett volt, amelyen a főispánt lelkes ovációkban részesítették.

Rendőrtisztviselők kongresszusa.

Egy derék, érdemes testület, a magyarországi városok rendőrkapitányai a héten kongresszusra jöttek össze Budapesten. Tanácskozásuk Pest vármegye közgyűlési termében sok fontos tárgyat ölelt fel s azon a szervezkedési aktuson kívül, a mely az országos egyesület megalakítását képezi, talán anyagi érdekeik istápolása a legfontosabb.

A kongresszuson a következő rendőrtisztviselők jelentek meg: Hegedüs Sándor (Marosvásárhely), Kuttera István (Pozsony), Demidor Ignác (Nagykároly), Angyal Armand dr. (Győr), Simon Sándor (Székesfehérvár), Hadady Endre dr. (Kölcsvár), Malyáta Ágoston (Temesvár), Csiskó János (Dobsina), Sárközy Ármin dr. (Pécs), Váczy József (Kassa), Cselényi Béla (Kassa), Tapossy Márton (Karczag), Gyürk Zsigmond (Beszterce), id. Badinyi Gyula (Rimaszombat), Kertész Bertalan (Nyiregyháza), Kisfaludy József (Szombathely), Kószegi József (Kószeg), Fridl Gyula (Eger), Vasváry Artur (Segesvár), Molnár Lajos (Szekszárd), Szokoly Ignác (Pápa), Gróf Dezső (Szeged), Sárkány Ferenc dr. (Komárom), Tankóczy Gyula (Szatmár), Kesik Béla (Pozsony), Kesik Ödön (Szolnok), Székér Pál (Kiskunhalas), Huzóczy Lajos (Körmöcbánya), Csermák Béla (Esztergom), Varga Lajos dr. (Kaposvár), Kuthy István (Selmeczbánya), Heimler Károly dr. (Sopron), Badinyi György (Losoncz) és Aranyi Lajos dr. (Czepléd). A m. kir. államrendőrség képviselőiben megjelentek: Schreiber Emil dr., Vaday László dr., Greguss Dániel rendőrkapitányok, Pavlik Ferenc rendőrfelügyelő, Laky Imre rendőrfelügyelő, Székely Vladimir, Tóth Imre és Nagy Károly dr. fogalmazók. A kongresszuson a belügyminiszter is képviseltette magát Mattyasovszky György dr. min. titkárral.

Az egybegyűlteket Hegedüs Sándor marosvásárhelyi rendőrkapitány üdvözölte, mire Demidor Ignác nagykárolyi rendőrkapitány bemutatta a szervezkedés eddigi munkálatait. Ismertette a vidék közbiztonságát, rámutatván a mai rendőrségi szervezés hiányaira, amelyeken csakis a vidéki rendőrség államosítása segítene. Igaz, hogy ez az államosítás négy millió nyolcszáz ezer koronába kerülne, de ennyit áldozni kell egy ország polgárainak személy- és vagyónbiztonsága érdekében. A megalakulandó egyesületnek főadata lesz felszinen tartani a vidéki rendőrség államosításának kérdését.

A terjedelmes jelentés kapcsán a kongresszus Tapossy Márton karczagi rendőrkapitány indítványára köszönetet mondott Hegedüs Sándornak a szervezés nagy és nehéz munkájáért. Ezután kimondták, hogy a Magyarországi Rendőrtisztviselők Országos Egyesületét megalakítják s nyomban megválasztották a tisztikart. Elnökké egyhangulag Hegedüs Sándort választották meg. Társelnökök lettek: Angyal Armand dr. és Sárkány Ferenc. Alelnökök: Hadady Endre dr., Tapossy Márton, Kisfaludy József, Váczy József. Titkárok: Szavegyia Béla, Malyáta Ágoston és Tussay Gábor. Pénztáros: Vaday László dr. A választmány tagjai lettek: Badinyi Gyula, Farkas Mihály, Gégus Dániel, Hadady Endre dr., Kisfaludy József, Krecsányi Kálmán, Kucsera István, Molnár Lajos, Szalay József dr., Tankóczy Gyula, Thurzó Miksa, Vasváry Artur. Póttagok: Csermák Béla, Fridl Gyula, Gyürk Zsigmond, Heimler Károly, Huzóczy Lajos, Kesik Ödön. Számvizsgálók: Demidor Ignác, Kertész Bertalan és Kőszegi József.

Az egyesület ezután a következő hódoló táviratot intézte a királyhoz:

„A Magyarországi Rendőrtisztviselők Országos Egyesülete a mai napon Pest vármegye székházában alakuló közgyűlést tartja és nyugdíjpótló és segítő egyesületét megállapítja. Mielőtt e munkájához látna, őseitől öröklött mély hódolattal kívánja Felséges ura királya legmagasabb személye iránt szeretetét, felkent királya iránti törhetetlen hűségét, hódolatát tolmácsolni. A Magyarországi Rendőrtisztviselők Országos Egyesülete nevében és megbízásából Hegedüs Sándor elnök.

Ezután Malyáta Ágoston ismertette a rendőrségi alkalmazottak nyugdíjazási viszonyait s bemutatta a magyarországi rendőrtisztviselők nyugdíjpótló és segélyező intézete alapszabályait, amelyeket a kongresszus elfogadott.

A gyűlés további során Angyal Armand dr. a városi rendőrség mai helyzetéről és a szakoktatásról, Miskolczy László a rendőrségi jogról és az eljárás önálló fejlesztéséről. Sárkány Ármin a rendőrtisztviselők fegyelmi törvényeiről értekezett, végül Malyáta Ágoston bemutatta javaslatát a municzipális rendőrség egyöntetű javadalmazásáról és egyenruházatáról, továbbá egységes rangjelzéséről és czimezéséről.

A kongresszus tagjai este lakomára gyűltek össze a Royalban, másnap este pedig Boda Dezső dr. főkapitány vendégei voltak.

A gyáriparosok ülése.

A héten folyt le a kamara kis tanácstermében a gyáriparosok helybeli fiókjának ülése, melyen számosan vettek részt. Hegedüs Loránt dr. e gyűlésen személyesen vett részt és nagy hatással tartott előadást a bevándorlásról s a bevándorlás tekintetében szükséges társadalmi mozgalomról.

Azután a munkás-biztosító péztár működését fejtegette és itt nyomatékosan figyelmeztette a hallgató-ságot, hogy a munkaadóknak a legnagyobb igyekezetet kell kifejteniök s a pénztárak vezetésében igen tevékeny részt kell venni, ha akarják, hogy ezen

pénztárak kifogástalanul és eredményesen működjenek.

Legérdekesebb s egyszersmind legértékesebb előadása volt adórendszerünk bírálata. Itt merész kézzel bámulatos készütséggel mutatott rá az ismeretes javaslat belső és rejtett hibáira s a tiszta látás biztosságával vonta le következtetését, hogy tudniillik ez a javaslat meg fog bukni, mert meg kell buknia, különben az országnak kellene a terhek alatt összerokadnia.

Kiemelkedő pontja volt a gyűlésnek Szántó Győző elnök nagyszabású előadása a Debreczenben létesítendő munkás kerttelepekről, melyeknek ugy szociálpolitikai, mint városfejlesztési kihatása és hordereje igen nagy.

Élénk eszmecsere fejlődött ki a köveztvám rendszer tárgyában tett azon elnöki javaslat felett, hogy az uttörvény revíziója alkalmával találtassék mód arra, hogy a közveztvámok vagy megszüntessenek vagy pedig központi kezelésben országosan egyenletesen és igazságosan osztassanak szét.

Ezzel az ülés a késő esti órákban véget ért.

A siketnéma intézet bemutatása.

A szeretet csodákat művel. Ezt tapasztaltuk a siketnémák intézetében, hol bemutatták a fél-száznál jóval több siketnéma, szerencsétlen gyermeknek az előhaladását a tudás legkülönbözőbb szakáiban.

Hogy siketnéma intézet van Debreczenben, azt a nagyközönség legfeljebb a gyűjtő perselyekről tudja. De menne el csak oda, abba a Csapó-utcai régi, rozzant házba, melyet méltán lehetne nevezni az emberszeretet, a humanizmus csarnokának, mely a siketnémák iskoláját fogadja magába — minden biztonnyal megváltozna a véleménye arról, hogy mi az, mikor egy csapat sorsüldözött az emberi tökély legelső feltételeivel nem rendelkező gyermeknek megadják az öntudatot, az őket ért sorscsapást ellensúlyozzák az emberi alkotóképességgel és a társadalomra, a nemzetre nézve méltán holt emberanyagot kiképezik a társadalom, a haza méltó tagjaivá, haszonvehető alkotó elemeivé.

És kik csinálják ezt, a humanizmus eme legszebb, legmagasztosabb tényét itt Debreczenben. Egyik részről egy szükkörű egyesület, mely a „siketnémákat gyámolító egyesület” címet visel, másrészről pedig egy lelkes paedagogiai csapat, mely a siketnéma iskolában tanít Gácsér József igazgató vezetése alatt s amelynek tagjai Ember István, Winkler Jenő, Tóth Árpád, Govrik László tanárok.

Hogy mit alkottak ezek a tanárok, hogy mire képes az emberszeretet szent érzetétől áthatott tanító — azt láthattuk tegnap. Tegnap ugyanis a növendékek előhaladását és magát az intézetet Gácsér József igazgató bemutatta a siketnémákat gyámolító egyesületnek, az érdeklődőknek és a sajtó képviselőinek. Előkelő közönség gyűlt egybe ez alkalommal. Ott voltak Wessprémy Zoltán főispán, Kovács József polgármester, Oláh Károly

kulturtanácsnok és még sokan az érdeklődők közül.

Legelőbb a kezdőket, az intézet első osztályába beosztott és tanított növendékek előhaladását mutatták be. Aztán sorra bemutatták a többi osztályok növendékeinek tudását és haladását, amely legközvetlenebbül valósággal meghatott mindenkit. — Szinte képtelenség azt leírni, mint oltják bele a siketnéma növendékekbe a hangot, a beszédet, amely a negyedik, ötödik osztálynál oly szépen folyik a szegény, szerencsétlen gyermekek ajkairól, mintha halló érzéküknek teljes birtokában volnának.

De lehetetlen is mind elmondani, leírni azt, amit az ember ott látott. Mily szédítő, mily óriási előhaladást tanusítanak ezek a szerencsétlen gyermekek, akiket tanáraik angyali türelemmel, páratlan szeretettel nevelnek, csiszolnak, tanítanak és ami fő, megadják nekik a beszélő képességet.

Az intézet belső ismertetésére lapunk szűk tere miatt más alkalommal még visszatérünk. Ez alkalommal csupán azt említjük meg, hogy ugy a főispán, mint a polgármester az intézetben láttak és tapasztaltak felett a legnagyobb megelegedésüket és elismerésüket fejezték ki az igazgató és a tanári kar előtt.

Az árvák karácsonyfája.

(K.) Közeledik a szent karácsony, a szeretet ünnepe.

Odaborulunk lélekben a betlehemi jászolbölcsőhöz és éltetve élő hittel, kigyul szívünkben a szeretet, ez a csodás melegítő fény, mely a gyermek Jézus isteni lelkéből előtörve, évezredek óta mint a legnagyobb Eszme örök folytatása él a jó emberek jó cselekedeteiben.

És e szent nap mindenkinek hoz valami örömet. A szülői szeretet a családi élet szentélyében meggyújtja a karácsonyfa apró gyertyácskáit, a kis Jézus megrakja azt ajándékaival és az ártatlan gyermeki szív édes hittel fordul isteni kis barátjához, a gyermek Jézushoz, aki így szól: „Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket, mert övék a mennyeknek országa“.

A boldog gyermekek mellett azonban látunk siró, szomorú árvákat is, akik nem érzik a szülői szív mindenható szeretetét. Látunk gyermekeket, akiknek nincs, aki felgyújtja a karácsonyfa színes gyertyáit és akik meg vannak fosztva attól a szent gyönyörtől, melyet a szülői szeretet nyújt gyermekeinek e szent ünnepen.

Ezen boldogtalanok nevében fordulunk városunk nagy közönségének mérhetetlen szeretetéhez, kérve, hogy egyes adományaikkal tegyék lehetővé, hogy a debreczeni jótékony nőegylet árvái is érezhessék kis szívükben a gyermek Jézus születésének örömet. Nyujtson a szeretet nekik is karácsonyfát és a könnyörület lelke díszítse fel azt a jó ajándékaival. Hadd érezzék a kis árvák, hogy nincsenek elhagyatva, mert vannak még jó emberek, akik megértik a boldogtalanok könnyeit.

Az árvák karácsonyfájára szánt adományokat kérjük a debreczeni jótékony nőegylet árváinak küldeni. A karácsonyfa-ünnepélyt december 23-án délután négy órakor tartják meg a nőegyleti árvaházban, melyre mindazokat meghívjuk, akik az árvák ártatlan örömeiben részt óhajtanak venni.

Hirek.

— **Közgyűlés.** Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága f. hó 28-án délután 3 órakor rendes közgyűlést tart.

— **A drágasági pótlék ügye.** A drágasági pótlék ügye már megfordult a jog- és pénzügyi bizottság előtt. A bizottság szeretettel foglalkozott a kérelemmel, javaslatétel előtt azonban a kérvényt véleményezésre kiadta a főszámvevőnek.

— **A városi népkonyha megnyitása.** A debreceni jótékony nőegylet által vezetett városi népkonyha f. hónap 22-én nyílik meg déli fél 12 órakor. A városi tanács a megnyitásra Bészler Károly tb. főjegyzőt, árvaszéki elnököt, Oláh Károly tanácsnokot és Varga Károly tb. tanácsnokot küldte ki, míg a nőegylet nevében Veressné Szathmáry Teréz elnök urasszony lesz jelen az egylet tisztikarával. Ez alkalommal felkérjük mindazokat, akik a szeretet asztalára adakozni óhajtanak, adományaikat sziveskedjenek a népkonyhához (Bethlen-u. 3.) küldeni.

— **Belügyminiszteri határozat a kórházi szállításra.** Annak idején megirtuk volt, hogy a városi kórház fehérműjének a szállítását Kardos Lászlónak adta a kórházi bizottság 30 százalékos áremeléssel. A bizottság ezen határozatát azonban a belügyminiszter nem hagyta jóvá, hanem utasította a várost, hogy árlejtést hirdessen a kórházi szállításra.

— **A debreczeni faipar részvénytársaság** 1907. december hó 19-én megkezdte működését. Fatelepe megfelelt a legjobb minőségű tüzelő anyaggal és pedig cser- és gyertyánfával. Emeltetett faminőségek tömörségüknél fogva jobb parázstartók, mint például a tölgyfa is. A társulat fáját a közönség érdekében nem ölszámra árusítja, hanem felvágva és sulyra. A szállítás ólmozott kocsikban történik, tehát minden hűtlenség ki van zárva. A megrendelés történhetik a társaság irodájában, Hunyadi-utca 10, vagy a társaság telepén délelőtt 8—12-ig, délután 2—6-ig, szóval, írásban vagy telefonon. A Hunyadi-utca 10. szám alatti iroda telefon száma 587., a telepé 544. Legkisebb megrendelhető mennyiség egy kocsirakomány, azaz 10 métermázs. Általában a megrendelés egész kocsirakományok szerint történhetik. Árak készpénzfizetés mellett, felvágatás és faskamrába, vagy pincébe rakással együtt métermázsánként 2 korona 60 fillér. Bármely fa egyáru. Ki a telepről saját fogatán szállít, megtakarít métermázsánként 24 fillért. Kelt Debreczenben. Az igazgatóság, Vinnay és Kardos.

— **Hirek a városi muzeumból.** A r. kath. főgimnázium a muzeumban. A r. kath. főgimnázium növendékei csoportonként megnézik a közelebbi napokban a városi muzeumot. A sorozatot a III. A) és III. B) osztály kezdte meg a napokban Varju János, Szalay József és L. Lesczinszky Kornél tanárok vezetése mellett. — A muzeum a Főfelügyelőség hivatalos Értesítőjében. A muzeumok és könyvtárak orsz. Főfelügyelősége sűrűn adja jelét annak a jóindulatu figyelemnek, majdnem azt mondhatnók, hogy megkülönböztető figyelemnek és meleg érdeklődésnek, amellyel Debreczen város ifju muzeuma iránt viseltetik. Ennek jele az is, hogy az idén megindított hivatalos jellegű

tudományos folyóiratában a Muzeumi és Könyvtári Értesítőben másodszer engedett terjedelmes helyet a muzeum régészeti kutatásait ismertető jelentéseknek. Először az első füzetben a muzeumi őrrajzai kisretében a muzeum 1906. évi ásatásait ismertette; a most megjelent 3., 4. kettős füzet pedig ismét számos rajz és fénykép illusztrációval az 1905. évi ásatásokról szóló jelentést közli, amely az ohati, bivalyhalmi, a halápi Maurer Emil és Magyar János-féle ásatások leírását tartalmazza,

— **A levelező-lapok és a posta.** A kereskedelemügyi miniszter rendelete szerint a levelező-lapokon a cimoldalnak balfele levelezésre használható s a „Levelező-Lap” fölírás nem kötelező. A karácsonyi és ujévi kártyákra írni is szabad legfölebb öt szóból álló üdvözlést s ezenkívül följegyezhető a küldő címe és társadalmi állása. A köszönetet, szerencsekívánatot, részvét-nyilatkozatot kézírással kifejező névjegyek szintén mint egyszerű nyomtatványok küldhetők.

— **A Csokonai-kör f. hó 18-ikán felolvasó estét tartott.** Molnár István dr.-nak Paul Verlainéről írott tanulmányát Kardos Albert dr. mutatta be. Lapunk szerkesztője „Az aranyasszony” címen Debreczen multjából egy elbeszélést olvasott fel, majd Gál Zoltán a Wilde kultuszról beszélt szellemesen, végül Fiók Károly a főiskola tudós tanára indiai meséket olvasott fel. A díszes közönség nagy tetszéssel honorálta az egyes számokat.

— **A hajdúvármegyei tisztújítás.** Hajdúvármegye f. hó 20-án tartott tisztújító közgyűlésen az eddigi tisztviselőket választották meg. Üdvözljük a megválasztottakat.

— **Az állami tanyai iskolák gondnoksága.** Az állami tanyai iskolák gondnoksága f. hó 20-án alakult meg. Az ülésen jelen voltak: Kovács József polgármester elnökelete alatt. Jelenvoltak Oláh Károly tan-nok, Koncz Ákos és Varga Károly tb. tanácsnok, dr. Megyery Pál, Szilágyi Bálint, Rickl Géza, Fried Emil, Horváth János, Török Péter, Botos Lajos bizottsági tagok.

A bizottság a megalakulás után elnökéül Kovács József polgármestert, jegyzőül Koncz Ákos tb. tanácsnokot választotta meg. Majd az összes tanyai iskolák gondnokául Dávid Mihály tanitót, a tanyai iskolák anyagi ügyei ellenőrzésére pedig megválasztották a következő tagokat, mint ellenőröket. A két ohati iskola részére Fried Emil földbirtokost, a halápi iskolához Balog Sándor erdészt, az ondódi iskolához Szilágyi Bálint ügyvédet, a paci iskola részére dr. Megyery Pál ügyvédet, a nagycserei iskolához pedig Botos Lajos erdészt.

Ezután a gondnokság elhatározta, hogy minden hónapban egyszer tart ülést, még pedig a hónap utolsó hétfőjén délután 4 órakor s az ülésekre külön meghívót nem bocsát ki. Kimondta a bizottság továbbá azt is, hogy a gondnokságnak tagjai lesz a tanyai állami iskolák valamennyi tanítója.

A tárgysorozat következő pontja a már felállított paci és nagycserei iskolák tanítói állására hirdett pályázat elbírálása volt. A két tanítói állásra 24 pályázó adta be a kérvényét. A pályázók közül 3—3-at kellett a gondnokságnak kijelölni, akik közül a kultuszminiszter egy-egy tanitót kinevez, mert ezt a jogot a miniszterium fentartotta magának s a bizottságot csupán az ajánlási jog illeti meg.

A bizottság hosszas eszmecsere után a következő sorrendben tette meg ajánlását:

A paci iskolához első helyen ajánlani fogja Pálffy Lajos tanitót, második helyen Szabó Károly tanitót és harmadik helyen Varga Józsefet.

A nagycserei iskolához első helyen ajánlja Varga Józsefet, második helyen Bánki Gábort, harmadik helyen Kiss Aladárt.

Ezzel az ülés véget ért.

Körrendelet.

136,681/I. a.—1907. B. M. számú körrendelet.

Amerikába irányított levelek bérmentesítése tárgyában.

Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének és a budapesti államrendőrség főkapitányának.

A chicagói cs. és kir. főkonzulatusnak a közös külügyminiszter urhoz intézett jelentése szerint ujabban úgy osztrák, mint magyar közigazgatási és birói hatóságok részéről bérmentetlen megkeresések érkeznek az említett konzulátushoz, melyekért aztán kétszeres viteldij fizetendő.

Különösen katonai ügyekben történik ez, ahol katonai igazolványokat küldenek vissza a közigazgatási hatóságok, holott a főkonzulátus e részbeni alap megkereséseihez mindig mellékelni szokta osztrák, illetve magyar bélyegjegyekben a vitelbér fedezésére szükséges összeget.

A főkonzulátus ezt arra vezeti vissza, hogy az onnan elinduló levélposta nagy része futár összeköttetés felhasználásával Wienbe küldetik a közös külügyminiszteriumba, ahonnan a posta továbbítja.

A posta pedig az összes ily leveleket »Portofreie Dienst sache« (közszolgálati ügyben bérmentes) jelzéssel látja el, ami a címzett hatóságot abba a tévedésbe ejti, hogy válasza is ugyanolyan elbírálás alá esik.

Hogy a hatóságok a büntetési portó fizetéséből megkíméltessenek s hogy az ily esetekben szükséges elszámolással járó idővesztés megtagarittassék, a fentiekre utalással figyelmeztetem a Cimet, hogy az északamerikai egyesült államokkal vitelbérmentes szolgálati érintkezés nem áll fen, ehez képest az oda intézett levél, miként azt egyébiránt az 1889. évi január 23-án 78,599—1888. sz. a kibocsátott körrendelet is előírja, mindenkor bérmentesítendő.

Budapest, 1907. évi november hó 29.

Andrássy s. k.

105,408.
VI. A. 1907.

Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter.

Valamennyi magyarországi törvényhatóságnak.

A fogyasztó közönség érdekeire való tekintettel, az 1891. XIII. t.-c. 3. §-ban biztosított jogomnál fogva megengedem, hogy a f. évi december hó 22-ére eső vasárnapon az ipari és kereskedelmi árusítás, illetőleg adás-vevés és házhozszállítás kivételesen déli 12 óráig végezhető legyen.

Ez alól azonban minden rendű irodai munka ki van véve, erre tehát ezen rendelkezésem nem terjed ki.

Erről Cimet azzal a felhívással értesitem, hogy intézkedésem tartalmát közölje a hatósága alá tartozó rendészeti és iparhatóságokkal, valamint a közönséggel.

Budapest, 1907 december 18.

Kossuth, s. k.

A debreczeni kir. törvényszék elnökétől.

1907. El. 239—1. szám.

Versenytárgyalási hirdetés.

A m. kir. igazságügyminiszter urnak folyó évi 653. V. E/1907. I. M. szám alatt kelt rendelete alapján Püspökladányban emelendő kir. járásbirósági épület és fogház felépítéséhez szükséges munkákra nyilvános írásbeli versenytárgyalás hirdetik a következő feltételek mellett:

1. A versenytárgyaláson csak magyar honos iparos vehet részt. Együttes ajánlat csak egyetemleges kötelezettséggel tehető. Oly pályázók, kik a hirdetett munkákat teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

2. Ajánlatok az összes munkákra, valamint az egyes munkanemekre vagy munka csoportokra is tehetőek.

3. Az összmunkák előirányzata, míg a készlet tart, példányonként 15 korona árban az ajánlati lapok díjtalanul a törvényszéki elnöki irodában a hivatalos órák alatt kiadatnak; a tervek, szerződési minta, általános és részletes vállalati felvételek a hivatalos órák alatt ugyanott megtekinthetők.

4. Ajánlattevők az egységárrakkal kitöltött ajánlataikat csakis ezen munkaelőirányzaton és a közszállítási szabályzat 18. §-a értelmében kiállított ajánlati lapon tehetik meg.

Az egységárrak számokkal, a végajánlati összeg pedig számokkal és betűkkel tüntetendő ki.

A kitett egységárrak ajánlattevőre feltétlenül kötelezők s azok utólagos módosítása vagy eltérő magyarázása meg nem engedtetik.

Atalány összeggel, százalékos árengedménnyel, vagy felülfizetéssel tett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok lepecsételve s a következő felirással ellátva: „Ajánlat a püspökladányi kir. járásbiróság és fogház építési munkáira“, legkésőbb 1908. év január hó 21. napjának délelőtt 10 órájáig a debreczeni kir. törvényszék elnökénél nyújtandók be. A versenytárgyalás 1908. évi január hó 21. napján délelőtt 10 órakor tartatik meg a debreczeni kir. törvényszék elnökének hivatali helyiségében, amelyen az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek. Később érkezett, távirati uton tett, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

6. Ajánlattevők tartoznak az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénzt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban valamely kir. állampénztárnál vagy adóhivatalnál igazságügyi letétbe helyezni és a letéti nyugtát ajánlatukhoz csatolni.

7. Az igazságügyminiszter ur a benyújtott ajánlatok felett az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon dönt.

A végérvényes döntés határideje 60 nap, amely szükség esetén meghosszabbítható s amelynek leteltéig ajánlattevőkre ajánlatuk feltétlenül kötelező.

8. A munkák az 1908. év tavaszán megkezdendők és oly erélylyel folytatandók, hogy az épületek 1908. július hó 31-ig tető alá jussanak és 1908. évi november 1-ig kívül-belül teljesen bevakoltassanak.

Az összes munkálatok befejeztével a teljesen kész és vállalkozó saját költségén szárazra kifutott épületek 1909. évi május hó 20-ig átadandók.

9. Az összes munkák végrehajtásánál csakis magyar honos munkaerők alkalmazhatók és kizárólag hazai gyártmányok, iparcikkek és termények használhatók fel. Ajánlattevő aláveti magát ezen kötelezettségeinek teljesítése tekintetében munkaadá és közgei teljes ellenőrzésének.

10. Azon pályázók, kik munkaadó előtt ismeretlenek, tartoznak képesítésüket és megbízhatóságukat megfelelően igazolni.

Debreczen, 1907. december 15.

Baróthy Béla,

kir. törvényszéki elnök h.